

O tovar s certifikáciou Fairtrade je medzi slovenským zákazníkmi rastúci záujem, najviac sa predáva kakao a káva, skokanmi roka sú bavlna a cukor.

Bratislava, 28. 7. 2020: V roku 2019 ďalej pokračoval nárast predaja tovaru s certifikáciou Fairtrade. Pokiaľ ide o objem, najviac sa na Slovensku predalo fairtradového kakaa. Takmer o polovicu vzrástol aj objem predanej fairtradovej kávy: každý obyvateľ SR v minulom roku vypil v priemere päť a pol šálky fairtradového espressa. Na porovnanie: rok predtým to bolo štyri a pol. Skokanom roka je bavlna s najvyšším percentuálnym medziročným nárastom.

„Rastúce predaje znamenajú väčšiu podporu pre pestovateľov týchto surovín v krajinách Afriky, Ázie a Latinskej Ameriky. Len za fairtradový tovar predaný v SR dostali vlani - okrem ceny, ktorá skutočne pokrýva náklady ich práce - tiež Fairtradový príplatok v objeme viac ako 320 tisíc eur. To sú peniaze, ktoré môžu použiť na projekty, ako sú budovanie studní, škôl a zdravotníckych zariadení, doprava, investície do efektívnejšieho pestovania a rad ďalších,“ hovorí Hana Malíková, riaditeľka neziskovej organizácie Fairtrade Česko a Slovensko. Po vypuknutí pandémie covid-19 navyše Fairtrade International umožnila flexibilnejšie nakladanie s fairtradovým príplatkom. *„Fairtrade si uvedomuje, že podpora drobných pestovateľov a zamestnancov plantáží je v tejto situácii dôležitejšia ako kedykoľvek pred tým. Na obyvateľa globálneho Juhu totiž útlm ekonomiky spojený s narušením medzinárodného obchodu dopadá ešte ťaživejšie ako na nás. Navyše majú neporovnateľne horšie možnosti, pokiaľ ide o ochranu zdravia a dostupnosť zdravotnej starostlivosti. Preto Fairtrade až do konca septembra 2020 dáva družstvám väčšiu voľnosť v rozhodovaní o tom, akým spôsobom Fairtradové príplatok využijú. Časť príplatku tak môžu vyplácať aj priamo pestovateľom ako podporu rodinných rozpočtov,“* vysvetľuje H. Malíková.

Za fairtradové produkty, ktoré si vlani kúpili slovenskí zákazníci, získali družstvá farmárov v Afrike, Ázii a Latinskej Amerike na fairtradovom príplatku celkovo vyše 324.000 eur, teda o približne dve tretiny viac ako v roku 2018.

Podiel fairtradovej kávy na celkovej spotrebe stúpol na 1,5 percenta

Fairtradovej kávy, ktorá je zrejme najznámejšou fairtradovou surovinou, sa vlani na slovenskom trhu predalo 310 ton, teda o 43 % viac ako v roku 2018. Ide o hmotnosť nepražených zŕn, ktorá zodpovedá zhruba 249 tonám praženej zrnkovej kávy. Z tohto množstva fairtradovej kávy by sa dalo pripraviť vyše 29 miliónov šálok espressa. To pre lepšiu predstavu znamená, že každý obyvateľ SR vrátane batoliat vypil v roku 2019 päť a pol šálky fairtradovej kávy. Vo vzťahu k celkovej spotrebe kávy v SR, ktorú udáva Štatistický úrad Slovenskej republiky, je podiel fairtradovej kávy 1,48 % (v roku 2018 to bolo zhruba 1,17 %).

Medzi najväčších predajcov fairtradovej kávy v SR patrí Tchibo, OMV Slovenská republika v rámci konceptu Viva café na čerpacích staniciach a spoločnosť Miko káva. Významne rastú aj predaje fairtradové kávy obchodných reťazcov Lidl a Kaufland. Fairtradovú kávu však ponúka aj rad kaviarní a lokálnych pražiarní, napríklad pražiareň SAMAY alebo Roaster Brothers.

Najviac sa predalo fairtradového kakaa, skokanmi roka sú bavlna a cukor

O 58 % vzrástla v roku 2019 na slovenskom trhu spotreba fairtradového kakaa, predalo sa ho celkovo 1019 ton, prevažne vo forme čokolády a cukrovínok. Lídrom v oblasti fairtradového kakaa je spoločnosť Lidl, ktorá počas vlaňajška predala výrobky vyrobené z 623 ton fairtradových kakaových bôbov a predaje oproti roku 2018 tak zvýšila o viac ako 135 %. Nárast zaznamenala aj spoločnosť Kaufland (184 ton, nárast o 83 %), tretím najväčším predajcom fairtradového kakaa na slovenskom trhu bola spoločnosť Gunz (predala cukrovinky vyrobené z 108 ton kakaových bôbov). Medzi ďalších významných predajcov patria aj spoločnosti WAWI Schokolade a Hans Riegelein.

Skokový nárast o 264 percent zaznamenali predaje fairtradovej bavlny, predalo sa jej 40 tun. Za minuloročným nárastom stál hlavne reťazec Lidl, ktorý začal predávať nové fairtradové bavlnené tašky. Obrovský nárast o 86 percent vidíme aj u predaja fairtradového čaju spoločnosti Teekanne. Z ďalších fairtradových surovín bolí na Slovenskom trhu významné predaje trstinového cukru (19 ton, čo je 210 % nárast oproti 2018).

Prieskum naznačil záujem Slovákov o certifikáciu Fairtrade a o známku FAIRTRADE

Nezisková organizácia Fairtrade Česko a Slovensko si v máji a júni tohto roka dala od spoločnosti Median opäť spracovať prieskum, v ktorom zisťovala nielen znalosť certifikácie Fairtrade a známky FAIRTRADE. Pokiaľ ide o povedomie o známke FAIRTRADE, podľa prieskumu ju **pozná 44 % slovenských spotrebiteľov** (19 % respondentov uviedlo, že presne vie, čo toto označenie znamená). Spontánnu znalosť tohto označenia v súvislosti s **pracovnými podmienkami** v krajinách globálneho Juhu prieskum zistil **u 12 percent respondentov. 5 percent** respondentov známku FAIRTRADE spontánne uviedlo ako **všeobecné označenie informujúce o pôvode tovaru**.

Systém Fairtrade a známka FAIRTRADE

Známka FAIRTRADE označuje výrobky, ktoré spĺňajú sociálne, ekonomické a environmentálne štandardy nastavené medzinárodnou organizáciou Fairtrade International. Zákazníkov informuje o tom, že pestovatelia dostali za svoju prácu spravodlivú a stabilnú výkupnú cenu, ktorá pokrýva náklady na udržateľné pestovanie. Nákupom výrobkov s označením FAIRTRADE tak zákazníci prispievajú k zlepšovaniu životných podmienok drobných pestovateľov v krajinách globálneho Juhu (takzvaných rozvojových krajinách). Okrem zodpovedajúcej výkupnej ceny dostávajú pestovatelia zapojení do systému Fairtrade ešte fairtradový príplatok, ktorý môžu použiť na investície do rozvoja svojich fariem a svojich komunit, a to na základe demokratického rozhodovania členov komunity.

Fairtrade Česko a Slovensko, z. s., je platformou organizací občianskej spoločnosti, ktoré sa zaoberajú etikou obchodu, globálnym rozvojom, udržateľnou spotrebou, ochranou životného prostredia a ľudských práv.

Už od roku 2004 pracujeme na zvyšovaní informovanosti o princípoch a zmysle systému Fairtrade. V Českej republike a na Slovensku zastupujeme globálnu organizáciu Fairtrade International, sme garantom vysokej kvality a dôveryhodnosti ochrannej známky FAIRTRADE. Monitorujeme český a slovenský trh s fairtradovými výrobkami a podporou uvedomelej spotreby pomáhame k tomu, aby sa fairtradové výrobky v čo najvyššej miere dostávali do obchodnej siete v ČR a na Slovensku. Viac na www.fairtrade-slovensko.sk.

Kontakt pre ďalšie informácie

Hana Malíková, hana.malikova@fairtrade-cesko.cz, +420 734 336 592

Lukáš Novák, lukas.novak@litigocommunications.cz, +420 724 255 725